

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 145/2023-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Consilior Iuris s. r. o., Radlinského 51, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4Cdo/60/2022 z 29. septembra 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 28. februára 2022 domáha vyslovenia porušenia základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením o odmietnutí dovolania v civilnom spore, ktoré navrhuje zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Okrem toho žiada finančné zadosťučinenie 25 000 eur.

II.

2. Sťažovateľ sa po smrti svojej matky v roku 2010 stal v podiele 1/6 spoluvlastníkom rodinného domu spolu so svojou sestrou v podiele 2/3 a bratom v podiele 1/6. Sťažovateľ sa potom, ako na neho postúpil svoju pohľadávku jeho brat, žalobou z roku 2015 proti žalovanej svojej sestre domáhal zaplata náhrady za užívanie rodinného domu nad rámec jej spoluvlastníckeho podielu od augusta 2012 do júla 2015. Tvrdil, že žalovaná jemu a jeho bratovi neumožňovala užívať rodinný dom v rozsahu ich spoluvlastníckych podielov.

3. Okresný súd žalobu sťažovateľa rozsudkom z 27. februára 2019 zamietol. Nepovažoval za preukázané, že by žalovaná dom vôbec užívala, že by sťažovateľ vôbec mal záujem dom užívať a že by mu žalovaná v užívaní domu bránila. Vzhľadom na nepreukázanie týchto skutočností okresný súd dospel k záveru, že žalovanej nemohla vzniknúť povinnosť zaplatiť sťažovateľovi náhradu za užívanie jeho spoluvlastníckeho podielu. Na odvolanie sťažovateľa krajský súd

rozsudkom z 29. júla 2020 rozsudok okresného súdu potvrdil. Podľa krajského súdu sťažovateľ neoznačil dôkazy na preukázanie toho, že žalovaná mu bránila užívať dom alebo že by dom užívala.

4. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie z dôvodov podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Podľa sťažovateľa sa krajský súd odklonil od rozhodnutí najvyššieho súdu č. k. 3Cdo/252/2007 a č. k. 3Cdo/298/2006, z ktorých vyplýva, že užívanie spoločnej veci nad rámec spoluvlastníckeho podielu vykazuje znaky bezdôvodného obohatenia. Podľa sťažovateľa okresný a krajský súd dospeli k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci a rozhodnutie krajského súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá nebola vyriešená a ktorej podstatou je vyriešenie situácie, keď spoluvlastník neumožní užívať inému spoluvlastníkovi nehnuteľnosť, bez ohľadu na to, či ho užíva nad rozsah svojho spoluvlastníckeho podielu.

5. Ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením najvyšší súd dovolanie sťažovateľa odmietol. Poukázal na to, že podľa § 421 CSP je dovolanie prípustné, ak rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci podľa § 432 ods. 1 CSP. Podľa najvyššieho súdu sťažovateľ pri uplatnení dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP uviedol len všeobecnú charakteristiku nesprávností, ku ktorým podľa neho došlo pri právnom posudzovaní veci krajským súdom, no nekonkretizoval právnú otázku, na riešení ktorej založil krajský súd svoje rozhodnutie, a neoznačil ustálenú rozhodovaciu prax, od záverov ktorého sa krajský súd odklonil. Sťažovateľ len vyjadril nesúhlas s dokazovaním a skutkovými závermi. Doplnil, že sťažovateľom označené rozhodnutia riešia odlišné právne otázky. Poukázal na to, že v spore sťažovateľa bola vec posúdená podľa právneho záveru, ktorého podstatou je to, že ak jeden zo spoluvlastníkov proti vôli ostatných spoluvlastníkov sám užíva vec, musí ostatným spoluvlastníkom poskytnúť peňažnú náhradu, no v spore nebolo preukázané, že by žalovaná dom vôbec užívala. Podľa najvyššieho súdu sťažovateľ pri uplatnení dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP žiadal vyriešiť otázku, ktorú nedostatočne konkretizoval, keďže z nej nevyplýva dôvod, pre ktorý je ju potrebné v spore vyriešiť, a rovnako nie je zrejmé, ako ju vyriešiť. Podľa najvyššieho súdu položená otázka je skôr abstraktným konštatovaním bez charakteristiky skutkových okolností. K tomu poukázal, že v dovolacom konaní nemožno riešiť správnosť skutkových záverov, keď najvyšší súd je podľa § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil krajský odvolací súd.

III.

6. Sťažovateľ sa nestotožňuje so závermi najvyššieho súdu, ktoré viedli k odmietnutiu jeho dovolania. Z toho vyvodzuje porušenie svojich ústavných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Konštatovanie, že jeho otázka nebola konkretizovaná, považuje za absurdné, keďže okresný a krajský súd zastávali právny názor, že pre rozhodnutie o jeho nároku nie je určujúce, či žalovaná spoluvlastníkom neumožňuje užívať rodinný dom alebo či ho užíva nad rámec jej spoluvlastníckeho podielu. Podľa sťažovateľa arbitrárnosť namietaného rozhodnutia spočíva v tom, že v konaní preukázal, že žalovaná mu neumožňovala užívať rodinný dom. Pritom poukazuje na dôkazy, ktoré v spore predložil, no okresný a krajský súd to nesprávne vyhodnotili, čím došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Sťažovateľ zdôrazňuje, že pre vyriešenie jeho sporu nebolo podstatné, či žalovaná rodinný dom užívala, ale to, že mu jeho užívanie neumožnila. Podľa sťažovateľa postupom súdov došlo aj k porušeniu jeho základného práva vlastníť majetok, keďže mu nebola poskytnutá právna ochrana pred protiprávnym konaním žalovanej, ktorá mu znemožňovala výkon jeho práv k rodinnému domu.

IV.

7. Z hľadiska ústavného treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť dovolania a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, to však za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv. Z ústavného hľadiska je podmienkou, aby takáto interpretácia nebola svojvoľná, ale ani formalistická a aby bola čo najústálenejšia, a teda súladná s právom na súdnu ochranu (II. ÚS 398/08, II. ÚS 65/2010). Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa súdna ochrana poskytne v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie zákonných ustanovení musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

8. Zamietnutie žaloby sťažovateľa v konaní na okresnom a krajskom súde vychádzalo výlučne zo skutkových zistení, ktorých podstatou bolo to, že žalovaná rodinný dom nielenže neužívala, ale ani sťažovateľovi nijak v jeho užívaní nebránila. Toto procesné skutkové východisko celkom vylučuje to, aby rozsudok krajského súdu vôbec mohol byť preskúmaný dovolaním z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia tak, ako to stanovuje § 432 CSP, podľa ktorého dovolanie možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci s tým, že dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dovolanie sťažovateľa zjavne neobsahovalo nielenže uvedenie nesprávneho právneho posúdenia veci, ale ani to, v čom mala táto nesprávnosť spočívať. Sťažovateľ v dovolaní a rovnako aj v ústavnej sťažnosti dezinterpretoval jasné skutkové závery okresného a krajského súdu a ešte aj v ústavnej sťažnosti celkom nesprávne uvádzal, že žalovaná mu neumožňovala užívať rodinný dom. Z tejto nesprávnej interpretácie skutkových záverov okresného a krajského súdu produkoval argumentáciu, ktorá podľa neho viedla k nastoleniu pre spor relevantnej právnej otázky.

9. Tomu zodpovedá aj argumentácia ústavnou sťažnosťou namietaného rozhodnutia najvyššieho súdu, ktorá sa síce primárne, hoci správnejším by bol skôr opačný prístup, ktorý by vychádzal z interpretácie § 432 CSP, zaoberá kategóriami prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP, no následne správne vystihuje to, že podstatou dovolania je spochybňovanie a dezinterpretácia skutkových záverov rozhodnutí okresného a krajského súdu. Preto nemožno dospieť k záveru, že by najvyšší súd pri výkone svojej právomoci, ktorej súčasťou je i interpretácia prípustnosti dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku, postupoval svojvoľne alebo formalisticky. To vedie k záveru, že namietaným rozhodnutím najvyššieho súdu nemohlo dôjsť k porušeniu ústavných práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

10. Vôbec nemožno dospieť k záveru, že by namietaným rozhodnutím najvyššieho súdu mohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 20 ústavy. To, že sťažovateľovi rozhodnutiami okresného a krajského súdu nebolo priznané ním uplatnené právo, bolo následkom nie toho, že by tieto súdy nesprávne vyriešili akúkoľvek právnu otázku, ale to, že v neprospech sťažovateľa vyhodnotili skutkové otázky, ktoré uzavreli skutkovým záverom o tom, že žalovaná mu žiadnym spôsobom nebránila v užívaní ich rodinného domu.

11. Ústavná sťažnosť sťažovateľa je zjavne neopodstatnená a ako taká bola odmietnutá podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. marca 2023

Robert Šorl
predseda senátu